

Pfv.IV.20.201/2014/4.szám

A Kúria a Tóth és Tóth Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Tóth András Ádám ügyvéd) által képviselt felperesnek a dr. Ács Ilona ügyvéd által képviselt alperes ellen díjtartozás megfizetése iránt a Győri Járásbíróság előtt G.20.452/2012. számon megindult és a Győri Törvényszék 1.Gf.20.385/2013/7. számú jogerős ítéletével befejezett perében az alperes által 19. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 50.000 (ötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 757.600 (hétszázötvenhétezer-hatszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A jogerős ítélet által megállapított tényállás értelmében a peres felek között „Teljes ellátás alapú villamos energia szállítási szerződés” jött létre, amelynek 3. számú mellékletét képezte a peres felek között létrejött un. mérlegkör-tagsági szerződés is. A felperesi gazdasági társaság a Magyar Energia Hivatal érvényes működési engedélye alapján villamos energia kereskedelmi tevékenységet végez. A felperes un. mérlegkör-felelősként mérlegkört alapított a ..-vel, mint rendszerirányítóval. A felperes

mérlegköréhez elsősorban vele, mint villamosenergia-kereskedővel villamosenergia-ellátási szerződést aláíró rendszerhasználók csatlakozhatnak. A felek között létrejött villamosenergia-szállítási szerződés alapján a felperes arra vállalt kötelezettséget, hogy lekötött villamosenergia mennyiséget szolgáltat az alperes részére, az alperes pedig azt vállalta, hogy a lekötött villamosenergia mennyiséget átveszi. Az alperes 2010-ben teljes mértékben átalakította a műjégpályát, ezért szerette volna felmondani a villamos energia biztosítására vonatkozó szerződést. 2010. július 1-jén a felperes az .. felé nyilatkozott a villamos energia szolgáltatásáról oly módon, hogy hozzájárulnak ahhoz, hogy az átépítés miatt az alperesi fogyasztási hely az un. mérlegkörből kikerüljön. 2010. július 1-jén a felperes nevében eljáró személy levelet írt az alperes képviselőjének elektronikus úton, amelyben tájékoztatta, hogy amennyiben a munkálatok befejeződnek, újra szerződés kötésére kerül sor az elosztóval és erre figyelemmel a felperes felé jelezni kell azt a szándékot, hogy visszakérüljenek a felperes mérlegkörébe. Az alperes a felújítást követően az ..-vel kötött villamosenergia-szállítási szerződést. Az alperes részéről a tényleges energiafogyasztás ellenértékét a felperesnek megfizették. A felperes a szerződésre hivatkozással arra az álláspontra helyezkedett, hogy a díj a teljes lekötött energiamennyiség vonatkozásában megilleti őt, ezért a kifizetett, elfogyasztott mennyiség és a lekötött mennyiség különbözetére nézve számlát állított ki az alperes felé. A számla ellenértékét az alperes részéről nem fizették meg. Ezt követően a felperes a 7.575.985 forintos vitatott összeg erejéig fizetési meghagyás kibocsátását kezdeményezte az alperessel szemben.

Az alperes ellentmondása folytán perré alakult eljárásban a felperes 7.575.985 forint és járulékai megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Keresetének jogalapjaként a felek között létrejött szerződés-komplexumot jelölte meg azzal, hogy a díj őt a teljes lekötött mennyiség után megilleti, függetlenül a ténylegesen elfogyasztott mennyiségtől, amelynek ellenértéke nem vitatottan kifizetésre került. Az alperes a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint a felperes akkor, amikor 2010. július 1-jén értesítette őket, hogy hozzájárulnak a villanyóra leszereléséhez, a felek közötti szerződés megszüntetéséhez hozzájárult. Az alperes hivatkozott arra is, hogy a jégpálya épülete teljes felújítás alá került, ennek során a villanyvezetékeket is eltávolították és a felújításra tekintettel a villamos energiát szállító .. felmondta az alperessel kötött szerződését.

Az elsőfokú bíróság a keresettel egyező tartalommal marasztalt az alperest. Álláspontja szerint a felek között érvényesen létrejött villamosenergia-szállítási szerződés alapján a felperes kötelezettséget vállalt egy határozott mértékű villamosenergia-mennyiség leszállítására, az alperes pedig arra, hogy ezt a

határozott mértékű villamosenergia-mennyiséget átveszi, továbbá a fogyasztott villamosenergia-mennyiség és a lekötött villamosenergia-mennyiség különbözetét megfizeti. Az elsőfokú bíróság ítélete szerint ebből következően az alperesnek akkor is meg kell fizetni az el nem fogyasztott villamosenergia-mennyiséget, amennyien a fogyasztása alacsonyabb volt, mint a lekötött villamosenergia-mennyiség. Értékelte azt, hogy a villamosenergia ipari méretekben nem tárolható, ezért a felperesnek mindig biztosítani kell a szerződésben rögzített mennyiséget, függetlenül attól, hogy az alperes ezt a mennyiséget elfogyasztja-e vagy sem. Megállapította: a felperes kötelezettsége a rendelkezésre állással megvalósul. Az elsőfokú bíróság a felperesnek az ..-hez intézett nyilatkozat kapcsán kifejtette: az a nyilatkozat nem az alperesnek szólt, hanem ténylegesen az energiaszolgáltatást végző gazdasági társaságnak. A 2007. július 1-jén az .. felét tett nyilatkozatról mindezek alapján az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy abban a felperes csak ahhoz járult hozzá, hogy az alperes az un. mérlegköréből kikerüljön, de nem mondta fel az alperessel kötött, villamosenergia szállításra vonatkozó szerződést. Az elsőfokú bíróság ítélete szerint tehát a felperes a felek közötti szerződést érvényesen nem mondta fel, az nem szűnt meg. Az elsőfokú bíróság megállapította azt is, hogy a fizetési kötelezettséget megszüntető vis maior esete sem következett be, az alperes műjéggpályájának felújítása nem tartozik az elháríthatatlan és külső okok közé. A felújítás pályázat alapján történt, amelynek elbírálása, megnyerése és a pénzeszköz felhasználása meghatározott időhöz volt kötött.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta és az alperest perköltség megfizetésére kötelezte. A jogerős ítélet indokolása tételesen felsorolta a peres felek szerződésének az ügyben releváns rendelkezéseit, a felmondás lehetőségének elemzésére is kiterjedően. A jogerős ítélet rögzítette: a felperes követelése a szerződéses jogviszony alapján a kifizetett és az elfogyasztott mennyiség, illetőleg a lekötött villamosenergia mennyiség különbözetére irányult, amivel szemben az alperes részben felmondásra, részben pedig vis maiorra hivatkozással kérte a kereset elutasítását. A jogerős ítélet megállapította: a felek között a villamosenergia-szállítási szerződés érvényesen létrejött, amely alapján a fogyasztó két számlát kapott. Az egyiket az elfogyasztott villamosenergia mennyiségről, amelyet a kereskedő (felperes) állított ki, a másik pedig az un. rendszerhasználati díjról, amelyet az elosztó hálózati engedélyes állított ki. Ez két külön kötelemet jelent eltérő kötelezettségekkel, szerződési elemekkel, így az egyik esetben a kereskedelmi ügylet a fő kötelelem, a másik oldalon pedig a villamos energia szállítása képezi a szerződés tárgyát. Ilyen elemzés alapján a jogerős ítélet megállapította, hogy két külön kötelemről van szó és ebből következően az alperes által állítottan megszünt mérlegkör-

szerződés megszüntetése nem érintette a kereskedelmi (villamosenergia-szállítási) szerződés hatályának fennmaradását.

A jogerős ítélet részletesen elemezte a felperes által az ..-hez 2010. július 1-jén intézett levél tartalmát és megállapította, hogy az nem minősíthető a peres felek között létrejött villamosenergia-szállítási szerződés azonnali hatályú felmondásának. Annak szövege ugyanis a jogerős bírósági ítélet értékelése szerint nem volt megfeleltethető a peres felek között létrejött szerződés 13.2 pontjának, illetve 13.3.2 pontban foglalt felmondás bekövetkezésének. Ezt a nyilatkozatot a jogerős ítélet akként értékelte, hogy ezzel a nyilatkozattal a felperes a műjégpálya átépítésének idejére járult hozzá a mérlegkörből történő átmeneti kikerüléshez, a szolgáltatás átmeneti felfüggesztéséhez. Ehhez képest az, hogy a címzett a levélben foglaltakat tudomásul vette, nem jelentette a jelen ügy peres felei között érvényesen létrejött megállapodás megszűnését. A jogerős ítélet nem találta megalapozottnak az alperesnek a vis maior bekövetkezésére vonatkozó hivatkozását sem. Önmagában az a körülmény, hogy a jégpálya felújításába kezdtek és az utóbb a jégpálya átépítésébe fordult át, nem felel meg a peres felek szerződésében rögzített vis maior esetének. Nem minősíthető hirtelen, váratlanul fellépő, elháríthatatlan, rendkívüli eseménynek, hiszen pályázat során elnyert pénzből, a pályázati pénznek meghatározott időben történő felhasználása valósította meg az átépítést, ezért azt vis maiornak minősíteni nem lehet. Mindezek alapján a jogerős ítélet megállapította, hogy a felek közötti érvényes szerződés tekintetében a szerződésben kikötött megszűnés esetére előírt feltételek nem valósultak meg, vagyis a felek között érvényesen létrejött szerződés a szolgáltatás időszaka idején nem szűnt meg, így a felperes alappal tart igényt a felek között fennálló szerződésben foglaltak alapján a kifizetett és elfogyasztott, valamint a lekötött mennyiség különbözetére.

A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben a jogerős ítélet megváltoztatását és a felperesi kereset elutasítását kérte. A felülvizsgálati kérelemben kifejtett álláspontja szerint a jogerős ítélet azért jogsértő, mert az általános polgári jogi szabályok alapján ítélte meg a villamosenergia szállítási szerződés létrejöttét, fennállását és megszűnését és nem alkalmazta a jogvita elbírálása során az erre irányadó speciális jogszabályt (2007. évi LXXXVI. törvény a villamos energiáról). A kérelemben kifejtettek szerint a felek között egy egész szerződéses komplexum jött létre, melynek elemei (a hálózatszerződési, a villamosenergia szállítási szerződés és a mérlegkör szerződés) együttesen képezik a kötelelem alapját jelentő jogi struktúrát. Ehhez képest a felülvizsgálati kérelem szerint az eljáró bíróságok a szerződési hálózatból jogellenesen emelték ki a villamosenergia szállítási szerződés hatályát és állapították meg

azt, hogy felmondás hiányában a szerződés változatlanul hatályban maradt. Az alperes kifejtette azt is, hogy az eljárás bíróságok nem vették figyelembe a peres felek között létrejött szerződés módosításait sem. Az alperes másodlagosan előadta azt, hogy az eljárás bíróságok a 2010. július 1-jei nyilatkozat elemzése kapcsán a Ptk-nak a joglemondó nyilatkozatokra irányadó szabályozását vették figyelembe, valójában a felmondás nem tekinthető joglemondó nyilatkozatnak és azt a Ptk. 207. § (1) bekezdése alapján kell értelmezni.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte, annak helyes indokaira utalással.

A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint alaptalan.

A Ptk. 198. § (1) bekezdése értelmében a szerződésből kötelezettség keletkezik a szolgáltatás teljesítésére és jogosultság a szolgáltatás követelésére. A 200. § (1) bekezdése értelmében a szerződés tartalmát a felek szabadon állapíthatják meg. A szerződésekre vonatkozó rendelkezésektől egyező akarattal eltérhetnek, ha a jogszabály az eltérést nem tiltja. A 207. § (1) bekezdése értelmében a szerződési nyilatkozatot vita esetén úgy kell értelmezni, ahogyan azt a másik félnek a nyilatkozó feltehető akaratára és az eset összes körülményeire tekintettel, a szavak általánosan elfogadott jelentése szerint értenie kellett. A (4) bekezdés szerint, ha valaki jogáról lemond vagy abból enged, nyilatkozatát nem lehet kiterjesztően értelmezni. A Ptk. 321. § (1) bekezdése értelmében, aki szerződésnél vagy jogszabálynál fogva felmondásra jogosult, e jogát a másik félhez intézett nyilatkozattal gyakorolja. A felmondás a szerződést megszünteti. A (2) bekezdés szerint, ha a felmondás nem azonnali hatályú, a törvényben vagy a szerződésben meghatározott felmondási idő elteltéig a szerződés fennmarad.

A Pp. 275. § (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének helye nincs. A Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a rendelkezésre álló iratok alapján dönt. A (2) bekezdés szerint a Kúria a jogerős határozatot csak a felülvizsgálati kérelem és a csatlakozó felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatja felül. A jelen esetben a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő alperes általánosságban hivatkozott arra, hogy a perbeli esetre a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény rendelkezését kell alkalmazni, ugyanakkor egyetlen esetben sem jelölte meg azt, hogy ezen jogszabály mely rendelkezése eredményezhetne az alperesre nézve kedvezőbb elbírálást, miként az alperes azt sem jelölte meg, hogy a peres felek között létrejött szerződés (szerződések) mely módosítása maradt volna figyelmen kívül a felperes igényének elbírálásánál. Miután a korábbiak szerint a felülvizsgálati igény elbírálásánál a

Kúria kötve van a felülvizsgálati kérelem tartalmához, csak azt vizsgálhatja, amit abban a kérelmező érdeemben megjelölt. A kérelmező által ténylegesen meg nem jelölt jogszabályi vagy szerződéses rendelkezések figyelembevételére hivatalból a felülvizsgálati eljárás során nincs lehetőség. Az állandó bírói gyakorlat következetes abban, hogy a felülvizsgálati eljárásban nincs helye felülmérlegelésnek, a bizonyítékok ismételt egybevetésének és értékelésének. Jogszabálysértést a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen vagy a logika szabályaival ellentétes mérlegelése alapozhat meg. (BH 1999.44. jogeset)

Mindebből az következik, hogy a felülvizsgálati eljárás során a Kúria azt vizsgálhatta meg, hogy a felek között nem vitatottan létrejött, a felperesi követelés alapját képező villamosenergia szállítási szerződés alapján a felperes a perbeli összeget megalapozottan követelte-e, a felek közötti szerződés felmondással vagy bármilyen más módon megszűnt-e vagy sem.

A felek között nem volt vitatott az, hogy köztük teljes ellátás alapú, villamosenergia szállításra vonatkozó szerződés jött létre, amely még 2010 júniusában is fennállt. A Ptk. 379. § (1) bekezdése értelmében, szállítási szerződés alapján a szállító köteles a szerződésben meghatározott dolgot a kikötött későbbi időpontban vagy időszakban a megrendelőnek átadni, a megrendelő köteles a dolgot átvenni és az árat megfizetni. A jelen esetben a felperes a szerződés alapján villamos energia rendelkezésére bocsátására volt köteles és a felperes, mint villamosenergia-kereskedő a szerződésben meghatározott feltételek szerint a Magyar Átviteli Hálózaton köteles a szerződésben megszabott villamos teljesítmény betáplálását biztosítani a fogyasztó mindenkori igényének megfelelően. A szerződés alapján a villamos energiát a fogyasztó részére az elosztói engedélyes szállítja le (...), a fogyasztó (alperes) köteles a leszállított villamos energiát átvenni és annak szerződés szerinti díját a felperesnek megfizetni. A szerződés 4.1 pontja rögzítette a teljesítmény kikötést. Ennek megfelelően a szerződés hatályának időtartama alatt a kereskedő a szerződés 3. sz. melléklete szerinti csatlakozási pontokon köteles a felhasználó rendelkezésére állni, az ott rögzített szerződött negyedórás átlagteljesítmény értékével megegyező teljesítménnyel. A szerződésben rögzítették annak egyik mellékletében az ún. minimális villamos energia mennyiséget (1. sz. melléklet 2.1.3 pont). A minimális villamos energia mennyiség az a mennyiség, amelynek szerződéses időszak alatti elfogyasztására a fogyasztó (alperes) kötelezettséget vállal. A szerződés alapján, amennyiben a fogyasztó nem tudja a minimális villamos energia mennyiséget részben vagy egészben elfogyasztani a szerződéses időszak alatt - kivéve a vis maiort vagy olyan körülményt, ami a kereskedő felelőssége - a fogyasztónak meg kell fizetnie az el nem fogyasztott mennyiség ellenértékének összegét a kereskedő részére. A szerződés, illetve

mellékletei alapján az eljárás bíróságok helytállóan, a jogszabályokkal összhangban állapították meg azt, hogy a felperes kötelezettsége a jelen esetben a rendelkezésre állással megvalósult. Ebből következően a lekötött villamosenergia mennyiséget az alperesnek akkor is meg kell fizetnie a felperesnek, ha a lekötött mennyiséget egyáltalán nem fogyasztja el, vagy a lekötött mennyiségnél kevesebbet fogyaszt.

Helytállóan jártak el a bíróságok akkor, amikor az alperesi védekezésre figyelemmel azt vizsgálták, hogy a felek közötti szerződés a számlával érintett időszakban fennállt-e, illetve a fizetési kötelezettséget a szerződés szerint kizáró vis maior esete bekövetkezett-e vagy sem. Helytállóan, okszerű mérlegeléssel, jogszabálysértés nélkül állapították meg azt az eljárás bíróságok, hogy a 2007. július 1-jén kelt, a felperes által az ..-nek küldött nyilatkozat nem minősül a perbeli villamosenergia szállítási szerződés felmondásának. A nyilatkozat címzettje nem az alperes volt, márpedig a felmondás egyoldalú címzett jognyilatkozat a Ptk. már idézett szabályából következően. A felperes részéről nem vitatottan (.. felperesi alkalmazott tanúvallomása) e-mailt küldtek az alperesnek, amely tartalmazta a mérlegkörből való kikerülésről szóló nyilatkozatot is, de egyben tájékoztatta az alperest arról, hogy nekik határozott időtartamra szóló szerződésük van, így amennyiben a felújítási munkálatok megszűnnek, akkor azt az alperesnek jelezni kell a felperes felé és ezzel visszakerült volna az alperes a felperes mérlegkörébe. A felek között létrejött szerződés 13.2 pontja értelmében a szerződés megszűnik valamely fél által a szerződés 13.3 pontja szerint a másik félhez intézett szerződésszerű rendkívüli felmondás esetén. 13.3 pont részletesen szabályozza a rendkívüli felmondás lehetőségét és az akkor kötelezően betartandó eljárásrendet is. A jelen esetben a rendkívüli felmondás 13.3.1 pontjában, illetve a szerződés 13.3.2 pontjában rögzített feltételei nem álltak fenn. A szerződés 13.3.3 pontja szerint a feleket a felmondás esetén egyeztetési kötelezettség terhelte, ilyen tárgyalások a felek között nem folytak. A szerződés 13.4.1 pontja szerint a felek közötti villamos mérlegköri tagsági szerződésének megszűnése napján a felek szerződése automatikusan hatályát veszti akkor, ha a szerződés 1.3 pontjában foglalt bármely érvényességi feltétel megszűnik. Ilyen esetben a szerződés 1.3 pontja tartalmazza a hatályba lépés előfeltételeit, ezek a jelen esetben nem szűntek meg, tehát a szerződés automatikusan sem veszítette a hatályát.

A felek közötti szerződés 3. sz. melléklete volt az ún. mérlegkör-szerződés. Ennek 4.5 pontjának második bekezdése úgy rendelkezik, hogy „a jelen szerződés felmondása a felek közötti villamosenergia szállítási szerződés megszűnését is jelentheti az ott leírtak alapján”. Ezen megfogalmazásból okszerűen megállapítható, hogy a mérlegkör-szerződés felmondása szintén nem jelenti a

villamosenergia szállítási szerződés automatikus megszűnését. Mindezek alapján okszerűen megállapítható volt az, hogy a felperes a villamosenergia szállítási szerződést a szerződésben foglalt protokoll szerint nem mondta fel, illetve a mérlegkör szerződés ideiglenes felfüggesztése sem szüntette meg a villamosenergia szállítási szerződést. Mindezek alapján az eljáró bíróságok helytállóan jutottak arra a következtetésre, hogy a perbeli időszakban a felek közötti villamosenergia szállítási szerződés ténylegesen fennállt, a felperes eleget tett rendelkezésre állási kötelezettségének, ezért a felperes köteles megfizetni a szerződésben rögzített minimális mennyiség ellenértékének és a kifizetett tényleges fogyasztás ellenértékének a különbségét.

Az alperes hivatkozott arra is, hogy átépítésre átfordult felújítás olyan vis maiornak tekinthető, amely helytállási kötelezettségét megszünteti. A szerződés 11. pontja értelmében a vis maior a felek működési körén kívüli külső elháríthatatlan esemény, amely ésszerűen nem elhárítható vagy kikerülhető és amely a szerződés teljesítését valamely szerződő fél számára ideiglenesen vagy véglegesen lehetetlenné teszi és nem vezethető vissza a felek gondatlanságára vagy hibájára. A példálózó felsorolás szerint ennek minősül a földrengés, árvíz, háború, természeti katasztrófa, a hazai villamosenergia rendszer válsághelyzete, illetve amit a Magyar Energia Hivatal annak nyilvánít. Az alperes által üzemeltetett műjégpálya pályázati pénzből történő átépítése ilyen külső elháríthatatlan behatásnak semmiképpen nem minősül, ezt a körülményt is helytállóan értékelték az eljáró bíróságok. A szerződés 11.1.1 pontja előírta a vis maior bekövetkezéséről történő azonnali írásbeli értesítés megküldését. Ilyen írásbeli értesítés megküldését az alperes nem bizonyította, de még csak nem is állította. A szerződés 11.3 pontja egyértelműen rögzíti, hogy egyik fél sem menthető fel a jelen szerződés szerinti kötelezettségei teljesítésének elmulasztása vagy késedelmes teljesítése alól addig, amíg az értesítést a másik félnek el nem juttatta. Ilyen körülmények között megalapozottan jártak el az eljáró bíróságok akkor, amikor az alperesnek a vis maiorra való hivatkozását nem fogadták el.

Mindezek alapján a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta. A Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a pervesztes alperest kötelezte a perköltség megfizetésére, ez a jelen esetben a felperesi képviselőnek a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet alapján megállapított munkadíját jelentette. Miután az alperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdés d) pontja szerint személyes illetékmentességet élvez, a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2014. április 2.

*Dr. Mészáros Mátyás s.k. a tanács elnöke, Dr. Pataki Árpád s.k. előadó
bíró, Dr. Kovács Zsuzsanna s.k. bíró*

Vné

A kiadmány hitelével:

tisztviselő